



| | |
|------------------|---|
| NÁZEV MATERIÁLU | Návrh vyhlášky o stanovení druhů a parametrů podporovaných obnovitelných zdrojů a kritérií udržitelnosti a úspory emisí skleníkových plynů pro biokapaliny a paliva z biomasy |
| Č. J. | 2/2022 |
| DATUM ZPRACOVÁNÍ | 4. ledna 2022 |
| KONTAKTNÍ OSOBA | Jan Harnych |
| TELEFON | 225 279 204 |
| E-MAIL | jharnych@spcr.cz |

Svaz průmyslu a dopravy ČR předkládá připomínky k návrhu vyhlášky o stanovení druhů a parametrů podporovaných obnovitelných zdrojů a kritérií udržitelnosti a úspory emisí skleníkových plynů pro biokapaliny a paliva z biomasy.

OBECNÉ ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKY

1. Připomínka k systému prokazování dodržování splnění kritérií udržitelnosti

Považujeme za nezbytné diskutovat otázku nastavení a fungování systému prokazování dodržování splnění kritérií udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů. Ustanovení § 47b odst. 3 zákona č. 165/2012 Sb. stanoví, že v případě výroby elektřiny a výroby tepla z biomasy se splnění uvedených kritérií dokládá dokladem vydaným v souladu s rozhodnutím podle čl. 30 odst. 5 směrnice 2018/2001/EU. Zároveň § 47b odst. 5 zákona stanoví, že osoba vydávající doklad prokazující splnění kritérií udržitelnosti a úspor emisí podle odstavců 1 až 4 je povinna v něm uvádět přesné, úplné a pravdivé údaje. Porušení této povinnosti však nepodléhá žádné sankci. Zejména však zákon nestanoví, která osoba má oprávnění doklad vydávat, který orgán a jakým způsobem tuto osobu určí, či jak konkrétně má doklad vypadat a potažmo chybí stanovení celého systému prokazování splnění kritérií požadovaných pro biomasu. Ačkoli pro tuto úpravu ve vyhlášce zřejmě není dostatečné zmocnění, pokládáme za nutné si tyto otázky spojené s jejím obsahem vyjasnit co nejdříve. Do poloviny roku 2022 mohou podle přechodného ustanovení využít povinné osoby možnosti splnit zákonný požadavek prostřednictvím čestného prohlášení, je však otázka, jakým způsobem mají postupovat poté. Pokládáme za vhodné sjednotit systém prokazování splnění kritérií udržitelnosti a úspor emisí se systémem zavedeným zákonem o ochraně ovzduší pro biopaliva. Požadavky na kritéria jsou totiž prakticky identická a je proto na místě využít tento již zavedený a fungující mechanismus i na prokazování požadavků stanovených na biomasu pro účely poskytování podpory podle zákona POZE. Navrhujeme proto vést na toto téma debatu s Ministerstvem životního prostředí, producenty biomasy, jejichmi dodavateli a výrobci elektřiny a tepla z ní.

2. Připomínka k transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů

Vyhláška v části, která stanoví kritéria udržitelnosti a úspory emisí skleníkových plynů pro biokapaliny a paliva z biomasy a v případě seznamu surovin vymezujících pokročilý biometan transponuje směrnici Evropského

parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů. Do vyhlášky je proto nezbytné doplnit podtržení transpozičních částí a celexová čísla. Dále je potřeba doplnit rozdílovou tabulku.

KONKRÉTNÍ ZÁSADNÍ PŘIPOMÍNKY

3. Připomínka k § 1 (str. 1)

Požadujeme návětí v § 1 upravit včetně poznámky pod čarou následovně:

Tato vyhláška zpracovává příslušný předpis Evropské unie¹⁾ a stanoví

¹⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů.

Odůvodnění:

Vyhláška v části, která stanoví kritéria udržitelnosti a úspory emisí skleníkových plynů pro biokapaliny a paliva z biomasy a v případě seznamu surovin vymezujících pokročilý biometan transponuje směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů.

Tato připomínka je zásadní.

4. Připomínka k § 3 (str. 1)

Požadujeme vypustit slova „a B“.

Odůvodnění:

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů považuje za pokročilá biopaliva a bioplyn pouze ta, která jsou vyrobena ze surovin uvedených v příloze IX části A a nikoliv části B.

Tato připomínka je zásadní.

5. Připomínka k § 4 odst. 1 (str. 2)

Požadujeme nahradit v § 4 odst. 1 následujícími dvěma odstavci:

(1) Při výrobě podporované elektřiny je biomasa využívána v procesu

- a) spalování nebo zplyňování,*
- b) anaerobní fermentace, nebo*
- c) spalování biokapalin.*

(2) Při výrobě podporované elektřiny je kalový nebo skládkový plyn využíván v procesu spalování.

Další odstavce se přečísľují.

Odůvodnění:

Zákon POZE v § 2 písm. c) stanoví, že bioplynem je plynné palivo vyráběné z biomasy používané pro výrobu elektřiny, tepla nebo pro výrobu biometanu a za bioplyn se považuje také kalový a skládkový plyn. Je tedy

zřejmé, že bioplyn (a tím také skládkový a kalový plyn) není biomasou, protože se z ní vyrábí. Biomasa tedy nemůže být využívána v procesu spalování kalového nebo skládkového plynu. Je tedy pro výrobu elektřiny ze skládkového a kalového plynu potřeba samostatný odstavec.

Tato připomínka je zásadní.

6. Připomínka k § 4 odst. 2 písm. c) bod 1. (str. 2)

Požadujeme v odst. 2 písm. c) v bodu 1. na konec první věty před středníkem doplnit slova (dále jen „spoluspalování“)

Další odstavce se přečíslují.

Odůvodnění:

Pojem spoluspalování je použit ve větě za středníkem a pracuje se s ním také v příloze č. 1 k vyhlášce.

Tato připomínka je zásadní.

7. Připomínka k § 4 odst. 2 písm. c) bod 2. (str. 2)

Požadujeme upravit odst. 1 písm. c) bod 2. následovně:

*„2. společné spalování v zařízeních, kde dochází ke spalování různých druhů paliv odděleně v samostatných kotlích, **nebo jiných zařízeních**, dodávajících vyrobené teplo do společné parní sběrnice, ze které se uskutečňuje odběr tepla pro výrobu elektřiny v jednom nebo více parních turbosoustrojích (**dále jen "paralelní spalování"**), nebo“*

Odůvodnění:

Ustanovení by se mělo vztahovat i na případy, kdy je například provozována plynová turbína se spalínovým kotlem. Je rovněž potřeba zachovat pojem paralelní spalování, se kterým pracuje příloha č. 1 k vyhlášce.

Tato připomínka je zásadní.

8. Připomínka k § 4 odst. 3 (str. 2)

Požadujeme nahradit stávající odst. 3 (po přečíslování 4) následujícím zněním:

(4) Při výrobě podporovaného biometanu je

a) biomasa využívána v procesu anaerobní fermentace a

b) kalový plyn a skládkový plyn využíván v procesu úpravy na kvalitu a čistotu splňující kvalitativní parametry zemního plynu.

Odůvodnění:

Biometan je podle § 2 odst. 1 písm. e) zákona POZE upravený bioplyn, jehož kvalita a čistota splňuje kvalitativní parametry zemního plynu. Tvzení uvedené v odst. 3, že biomasa je při výrobě biometanu využívána v procesu spalování kalového a skládkového plynu, nedává smysl. Biometan nemůže vzniknout v procesu spalování. Skládkový a kalový plyn navíc nejsou biomasou, protože z ní vznikají, v případě těchto plynů se nemůže jednat o využití biomasy. Odstavec 3 by měl reflektovat, že biometan lze z kalového nebo skládkového plynu vyrobit v procesu jeho úpravy na kvalitu zemního plynu.

Tato připomínka je zásadní.

9. Připomínka k § 5 (str. 3)

Požadujeme do § 5 doplnit nový odstavec (4) s následujícím zněním:

(4) Úspora emisí skleníkových plynů vzniklých během úplného životního cyklu biokapaliny oproti emisím skleníkových plynů vzniklých během úplného životního cyklu referenčního fosilního paliva musí činit nejméně

a) 50 % v případě biokapalin vyráběných v zařízení, které bylo uvedeno do provozu 5. října 2015 nebo dříve,

b) 60 % v případě biokapalin vyráběných v zařízení, které bylo uvedeno do provozu od 6. října 2015 do 31. prosince 2020,

c) 65 % v případě biokapalin vyráběných v zařízení, které bylo uvedeno do provozu od 1. ledna 2021.

Odůvodnění:

Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů stanoví v článku 29 odst. 10 požadavky na úsporu emisí skleníkových plynů také pro biokapaliny. Tyto požadavky musí být promítnuty do českého právního řádu, tedy do navrhované vyhlášky.

Tato připomínka je zásadní.

10. Připomínka k § 6 odst. 2 (str. 3)

Požadujeme doplnit odstavec 2 následujícím způsobem:

*(2) Paliva z biomasy vyrobená z odpadu nebo zbytků, které nepocházejí ze zemědělství, akvakultury, rybolovu nebo lesnictví **a nejdná se o tuhý komunální odpad**, splňují kritéria ~~udržitelosti~~ a úspory emisí skleníkových plynů pro paliva z biomasy, pokud vykazují úsporu emisí skleníkových plynů podle odstavce 4.*

Odůvodnění:

V § 4 odst. 4 písm. c) zákona POZE je uvedeno, že paliva z biomasy vyrobená z odpadů a zbytků jiných než zbytků ze zemědělství, akvakultury, rybolovu a lesnictví musí splňovat pouze kritéria úspor emisí skleníkových plynů vyjma elektřiny vyrobené z tuhého komunálního odpadu, který nepodléhá ani kritériím úspor emisí skleníkových plynů. Obdobně v § 4 odst. 4 písm. f) pro elektřinu vyrobenou z biokapalin a v § 24 odst. 3 písm. c) a d) pro provozní podporu tepla ve výrobnách uvedený do provozu od 1. ledna 2022. Paliva z biomasy vyrobená z odpadu nebo zbytků, které nepocházejí ze zemědělství, akvakultury, rybolovu nebo lesnictví tedy musí splňovat pouze kritéria úspory emisí skleníkových plynů. Tuhý komunální odpad nemusí splňovat ani tato kritéria a je tedy potřeba ho z působnosti odst. 2 explicitně vyloučit.

Tato připomínka je zásadní.

11. Připomínka k § 6 odst. 3 (str. 3)

Požadujeme v § 6 odst. 3 vypustit bez náhrady.

Odůvodnění:

Odstavec 3 nedává smysl a oproti odstavci 2 nestanoví žádné nové požadavky, je tedy nadbytečný.

Tato připomínka je zásadní.

12. Připomínka k § 8 odst. 3 (str. 4)

Požadujeme § 8 odst. 3 uvést v následujícím znění:

(3) Je-li výrobce paliva z biomasy anebo výrobce biokapalin současně výrobcem, výrobcem tepla nebo výrobcem biometanu, uchovává k jím vyrobenému a současně jím pro výrobu elektřiny, tepla nebo biometanu spotřebovanému palivu z biomasy nebo biokapalině vyhotovené dokumenty a záznamy podle přílohy č. 3 k této vyhlášce souhrnně za kalendářní měsíc.

Odůvodnění:

Zpřehlednění a současně zpřesnění textu. Odstavec by měl zřejmě řešit situaci, kdy je výrobce paliva z biomasy nebo biokapaliny současně výrobcem elektřiny, tepla nebo biometanu, a tedy je sám sobě dodavatelem paliva. Nicméně hovořit o dodavateli nebo odběrateli paliva je zavádějící. Je také potřeba důsledně dodržovat pojmy paliva z biomasy a biokapalina.

Tato připomínka je zásadní.

13. Připomínka k § 9 písm. a) (str. 4)

Požadujeme v § 9 vypustit písm. a) a zajistit, aby za cíleně pěstovanou biomasu pro účely využití pro výrobu elektřiny v ČR byla považována biomasa pěstovaná na vymezených půdách v rámci EU.

Odůvodnění:

Takto vymezená podmínka jde proti smyslu směrnice EU 2018/2001, která nastavuje podmínky udržitelnosti pro biomasu bez ohledu na vymezená území v EU. Naopak směrnice předpokládá podporu a rozvoj i regionální spolupráce v oblasti obnovitelné energetiky. Navíc tato podmínka koliduje s pravidly volného obchodu (pohybu zboží) v rámci EU.

Takto úzce vymezená podmínka v praxi znamená významné zúžení možností využití biomasy a její dostupnost pro energetické využití v ČR, kdy zejména v případech výroben elektřiny nebo tepla umístěných v blízkosti hranic může být s ohledem na dopravní vzdálenosti naopak ekonomicky výhodné biomasu (včetně cíleně pěstované) dovézt ze sousedního státu než ji transportovat na velké vzdálenosti v rámci ČR.

Tato připomínka je zásadní.

14. Připomínka k závěrečnému ustanovení (str. 5)

Požadujeme za § 9 vložit nový § 10, který zní:

„§ 10

Závěrečné ustanovení

Kritéria udržitelnosti a úspor emisí podle této vyhlášky se vztahují na výrobní elektřiny z biomasy uvedené do provozu od 1. ledna 2022.“

Stávající § 10 a § 11 označit jako § 11 a § 12.

Odůvodnění:

Považujeme za zásadní doplnit klíčové závěrečné ustanovení, které odpovídá požadavku směrnice 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů. Tato směrnice v článku 29 odst. 11 stanoví, že požadavky na kritéria udržitelnosti a úspor emisí skleníkových plynů se použijí na zařízení, jejichž provoz bude zahájen nebo jež budou převedena na používání paliva z biomasy po 25. prosinci 2021. Podle věty následující tím však není dotčena podpora poskytovaná těmto zařízením podle dosavadních právních předpisů.

Bez tohoto doplnění by mohl být výklad, že kritéria udržitelnosti stanovená novou vyhláškou by musela dodržovat i zařízení uvedená do provozu před nabytím účinnosti novely zákona, která pobírají podporu podle pravidel stanovených na základě dosavadního právního stavu. Znění zákona, který vyhláška provádí, není v tomto smyslu zcela jasné, resp. absentuje takto jednoznačné přechodné ustanovení, a zároveň se s tímto nevypořádává ani návrh vyhlášky. Navrhujeme stanovit rozhodné datum na 1. ledna 2022, od kdy je účinná novela zákona POZE č. 382/2021 Sb. Rozdíl šesti dnů oproti datu uvedenému ve směrnici je nevýznamný.

Tato připomínka je zásadní.

15. Připomínka k Příloze č. 1 (str. 6)

Požadujeme provést následující změnu v nadpisu Tabulky č. 1:

Procesy uvedené v § 4 odst. 1 písm. a)~~), a c) a d)~~ a § 4 odst. 2 písm. a), c) a d)

Odůvodnění:

Tabulka č. 1 udává druhy podporované biomasy a biokapalin, nemůže tedy obsahovat kalový a skládkový plyn, který biomasou není. Viz také připomínka č. 5 k § 4 odst. 1.

Tato připomínka je zásadní.

16. Připomínka k Příloze č. 1 (str. 7)

Požadujeme v Tabulce č. 1 v Kategorii 2 vypustit písm. r) bez náhrady.

Odůvodnění:

Nedává smysl, aby ušlechtilá paliva vyrobená z biomasy kategorie 1 uvedená pod písmenem c) byla zároveň uvedena v Kategorii 2.

Tato připomínka je zásadní.

17. Připomínka k Příloze č. 1 (str. 9)

Požadujeme v Tabulce č. 2 v Kategorii A nahradit u písm. b) označení O⁴⁾ písmenem U⁴⁾ a u písm. h) označení O⁵⁾ písmenem U⁵⁾.

Dále požadujeme v poznámce 3) nahradit položku „O – spalování nebo zplyňování pouze paliva z biomasy“ položkou „U - úprava na kvalitu a čistotu splňující kvalitativní parametry zemního plynu“ a poznámky ⁴⁾ a ⁵⁾ nahradit následujícími:

⁴⁾ úprava skládkového plynu na kvalitu a čistotu splňující kvalitativní parametry zemního plynu

⁵⁾ úprava kalového plynu na kvalitu a čistotu splňující kvalitativní parametry zemního plynu

Odůvodnění:

Vzhledem k tomu, že se má jednat o vstupní suroviny pro výrobu pokročilého bioplynu a biometanu, nemůže být uvedený proces spalování, protože tímto procesem bioplyn ani biometan vyrobit nelze. Viz také připomínka k § 4 odst. 3. Navrhujeme proto zvést pro skládkový a kalový plyn proces úpravy na kvalitu a čistotu splňující kvalitativní parametry zemního plynu.

Tato připomínka je zásadní.

18. Připomínka k Příloze č. 1 (str. 10)

Požadujeme v Tabulce č. 2 v Kategorii „Vstupní suroviny pro výrobu ostatního bioplynu“ vypustit:

- a) v písm. p) slova „, biologicky rozložitelná část vyříděného komunálního odpadu pocházející z odděleného sběru nebo z procesu mechanicko-biologické úpravy, s vyloučením biomasy zpracovávané v procesu čištění odpadních vod“
- b) celé písm. r)
- c) celé písm. ž) včetně poznámky ⁶⁾

Odůvodnění:

Citovaná část písm. p) je již obsažena v kategorii A písm. c). Písmeno r) je již obsaženo v kategorii A písm. h) a písm. ž) je již obsažena v kategorii A písm. b) a c). Stejně druhy odpadů by v Tabulce č. 2 neměly být uváděny duplicitně.

Tato připomínka je zásadní.

19. Připomínka k Příloze č. 3 (str. 10)

Požadujeme v Příloze č. 3 Dokumenty a záznamy o použitém palivu při výrobě energie z podporovaných obnovitelných zdrojů a o způsobu výroby tohoto paliva v části A) Prohlášení výrobce paliva, dodavatele paliva nebo odběratele paliva vypustit z podčásti B) Údaje o palivu na bázi lesní biomasy bez náhrady řádky:

Rozloha půdy, na které byla biomasa pro prodávané palivo vyprodukována (ha)

Výnosy na příslušný kalendářní rok (t/ha)

Odůvodnění:

Výrobci paliva různých kategorií nejsou schopni identifikovat rozlohu půdy či výnosy na dané lesní půdě. Například výrobce paliva kategorie 3i) „pilařská štěpka“ nakupuje kulatinu a v rámci pilařského provozu z odřezků a krajin štěpkuje dřevní pilařskou štěpku. Výrobce paliva (pilařský závod) není schopen technologicky zajistit, aby jednotlivé dodávky pilařské štěpky byly z nějakého konkrétního lesního územního celku – téměř vždy se jedná o směs dřevní štěpky z odřezků z kulatiny z různých lesních územních celků. Pilařské závody neznají výnosy z lesů, ze kterého pochází daná kulatina. Není ani jasné, jak by měl daný pilařský závod postupovat, pokud kulatinu nakupuje od obchodníka a ne přímo od majitele lesa.

Tato připomínka je zásadní.

DOPORUČUJÍCÍ PŘIPOMÍNKY

20. Připomínka k § 6 odst. 1 písm. a) (str. 3)

Doporučujeme uvést písm. a) v následujícím tvaru:

a) biomasa použitá k jejich výrobě splňuje kritéria udržitelnosti pro paliva z biomasy, která jsou shodná s kritérii udržitelnosti pro zemědělskou nebo lesní biomasu uvedenými v jiném právním předpise¹⁾.

Odůvodnění:

Pokládáme za vhodnější provést odkaz přímo na kritéria udržitelnosti pro zemědělskou a lesní biomasu stanovená v § 4 (a po připravované novele také §4a) nařízení vlády č. 189/2018 Sb.

21. Připomínka k § 6 odst. 4 (str. 3)

Doporučujeme v § 6 odst. 4 upravit následovně:

(4) Úspora emisí skleníkových plynů vzniklých během úplného životního cyklu paliva z biomasy oproti emisím skleníkových plynů vzniklých během úplného životního cyklu referenčního fosilního paliva musí činit nejméně

- a) 50 % ~~v~~ případě výroby biometanu, která byla uvedena do provozu 5. října 2015 nebo dříve,*
- b) 60 % ~~v~~ případě výroby biometanu, která byla uvedena do provozu od 6. října 2015 do 31. prosince 2020,*
- c) 65 % ~~v~~ případě výroby biometanu, které byly uvedeny **která byla uvedena** do provozu od 1. ledna 2021,*
- d) 70 % v případě výroby elektřiny nebo výroby tepla, které byly uvedeny **která byla uvedena** do provozu od 1. ledna 2021 do 31. prosince 2025,*
- e) 80 % v případě výroby elektřiny nebo výroby tepla, které byly uvedeny **která byla uvedena** do **provozu** od 1. ledna 2026.*

Odůvodnění:

Formální jazykové úpravy, kdy se doporučuje používání jednotného čísla, jsou doplněny předložky a chybějící slovo „provozu“.

22. Připomínka k § 6 odst. 5 písm. a) (str. 3)

Doporučujeme v § 6 odst. 5 písm. a) slovo „uvedeným“ nahradit slovem „uvedený“.

Odůvodnění:

Jazyková úprava.

23. Připomínka k § 6 odst. 6 (str. 3)

Doporučujeme v § 6 odst. 6 vypustit bez náhrady.

Odůvodnění:

Emise z referenčního fosilního paliva jsou uvedeny v bodu 19. části B přílohy č. 4 k vyhlášce s návazností na bod 3. části B. Je proto zbytečné je opakovat v § 6 odst. 6.

24. Připomínka k § 8 odst. 2 (str. 4)

Doporučujeme slovo „příloze“ nahradit slovem „přílohy“.

Odůvodnění:

Jazyková úprava.

25. Připomínka k § 9 písm. b) (str. 4)

Doporučujeme v § 9 písm. b) nahradit slova „plodin a energetických dřevin“ slovy „invazivních nepůvodních druhů rostlin“.

Odůvodnění:

Zpřesnění a sladění s textem nařízení Komise (EU) 2016/1141.

26. Připomínka k Příloze č. 4 (str. 19)

Doporučujeme používat ve slovech CO₂, CH₄ a N₂O u číslovek dolní index.

Odůvodnění:

V některých případech je číslice uvedena v normální velikosti písma.